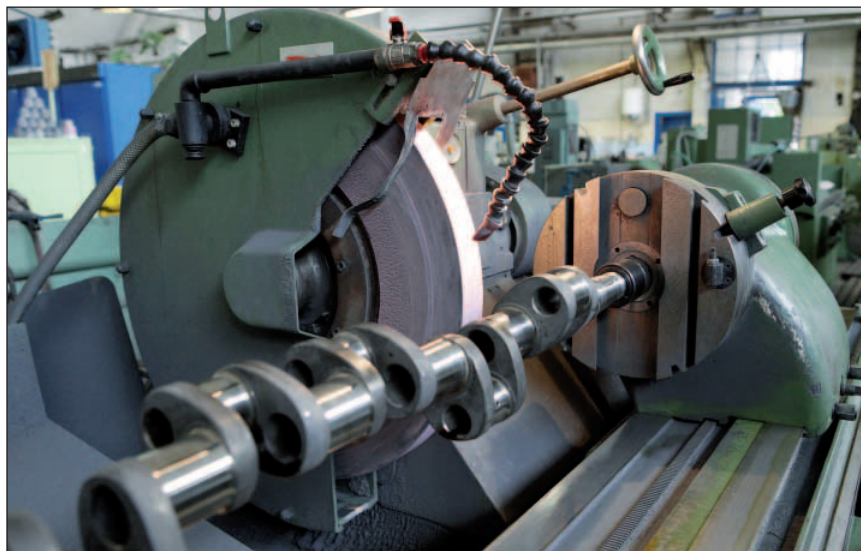

Neslevujeme z nejvyšší kvality Letecké pístové motory LOM PRAHA s.p.

LOM PRAHA s.p. je znám především generálními opravami a modernizacemi vrtulníků Mil pro Armádu České republiky i ozbrojené síly jiných států či pro uživatele v civilním sektoru a výcvikem vojenských pilotů. Se jménem této společnosti se ovšem spojují též generální opravy a servis leteckých pístových motorů. V loňském roce se LOM PRAHA s.p. opět zařadil mezi jejich výrobce a zásluhu na tom má jeho odštěpný závod Letecké pístové motory.

Ačkoliv podnikatelská výkonnost odštěpného závodu Letecké pístové motory v rámci LOM PRAHA s.p. nepředstavuje žádný zásadní podíl na celku, přesto má tento program významné postavení, neboť je nositelem a zároveň pokračovatelem více než 100leté tradice výroby a opravárenské činnosti v oblasti leteckých pístových motorů v ČR. „V roce 2012 dosáhl obrát podniku 1,2 mld. Kč. Odštěpný závod se podílí na celkových ekonomických výkonech podniku dvěma procenty a na programu pracuje přímo 15 zaměstnanců z celkového počtu 865,“ upřesňuje ředitel odštěpného závodu Letecké pístové motory Ing. Petr Prokop, MBA. Hlavním produktem jsou tradiční motory původní československé konstrukce, vzduchem chlazené invertní řadové čtyř- a šestiválcové jednotky M132 až M337 všech verzí, vhodné pro akrobatický provoz.

LOM PRAHA s.p. je současně i držitelem Typových certifikátů k těmto motorům. „Podle našich informací je v provozu v současnosti po celém světě kolem jednoho tisíce motorů těchto typů, a to jak v kategorii tzv. všeobecného letectví, tak i Experimental. Naší podnikatelskou příležitostí a morální odpovědností je udržet tuto flotilu v provozu co nejdéle,“ říká Petr Prokop. Odštěpný závod zabezpečuje také generální opravy hvězdicových devítiválců M462RF.

Oprava do sto dní

Generální opravy místových motorů patří nesporně mezi náročné a zodpovědné činnosti. Vypovídá o tom ostatně jejich rozsah. „Po dodání motoru důkladně zkontrolujeme jeho stav a seznámíme se též s provozní technickou dokumentací k samotnému motoru i jeho agregátům,“ říká Petr Prokop. Poté následuje kompletní demontáž na jednotlivé součásti, které jsou pečlivě očištěny například alkalickým mytím. Zároveň projdou mechanickou přípravou povrchu pro další kontrolu. Vybrané díly jsou podrobeny nedestruktivní defektoskopické kontrole, přičemž podnik disponuje pro tento účel laboratoří s nejmodernějším přístrojovým vybavením. Všechny komponenty motoru jsou dále vizuálně zkontrolovány a absolvují též podle předepsaných metodických postupů prohlídku z hlediska rozměrů, shodě tvaru a polohy a kontrolu tvrdosti povrchu. Výsledky kontrol jsou metodicky zaznamenávány do příslušných protokolů. Další důležitou etapou je mechanické obrábění (například operace obnovy rovinnosti dosedacích ploch, výměna pevných částí, obnovení předepsaných vůlí a přesahů uložení, a příprava povrchu pro renovaci ocelových dílů metodou METCO apod.). U všech komponentů se samozřejmě obnovuje protikorozi ochrana, a to technologiemi galvanického pokovování (niklování, eloxování, kadmiování apod.). Ze součástí, které prošly výše uvedenými procedurami, se pak kompletují jednotlivé montážní skupiny jako kupříkladu kliková skříň - kliková hřídel, spouštěč - kompresor či hlava - válec - píst atd. Paralelně se skupinami motoru probíhá též kompletní generální oprava vstříkovačového a olejového čerpadla, elektro-příslušenství, případně dalších agregátů motoru. Přitom se u každého takového agregátu před zpětnou montáží ověřuje na speciálních jednoúčelových zkušebních zařízeních plná

funkčnost a shoda s předepsanými parametry. Následuje finální montáž celého motoru z jednotlivých montážních skupin a příslušenství. Jakmile je motor dokončen, podrobí se záběhu na pozemní vrtulové zkušební a seřídí se jeho regulační prvky. Poté následují předávací zkoušky motoru pod dohledem pracovníků výstupní technické kontroly. Po sejmutí ze zkušební stanice probíhá výprava motoru, jeho vnitřní i vnější konzervace a transportní balení. Pro uvolnění motoru do letového provozu vystavuje technická kancelář LOM PRAHA s.p. EASA FORM-1. Veškerou průvodní dokumentaci (měřicí protokoly, atesty z běhů na zkušebních, výrobní a montážní průvodky apod.) zakládají pověřeni pracovníci do složky Kniha o díle a ta se archivuje po celou dobu života daného typu motoru. A kolik času zabere generální oprava motoru? „To samozřejmě závisí na skutečném stupni opotřebování a rozsahu poškození dílů motoru. Naším zákazníkům nabízíme od letošního roku provedení generální opravy jejich motoru do 100 dní od data jeho dodání k nám, což jim usnadní plánování a zlevní program údržby jejich letadel,“ říká Petr Prokop. Současná situace na vysoce konkurenčním trhu vytváří silný tlak na snižování firemních nákladů a redukcí cen a ani odštěpný závod Letecké pístové motory není v tomto směru výjimkou. Nicméně ředitel závodu Petr Prokop zdůrazňuje: „Odvádíme důkladnou práci a po celou dobu držíme vysoký standard oprav, na který jsme si zvykli už v dobách oprav pro armádu. Nikdy neslevujeme z nejvyšší kvality.“

Motory pro amfibií

Kromě generálních oprav motorů v provozovně v Praze 10 - Malešicích patří mezi důležité činnosti odštěpného závodu Letecké pístové motory také servis u zákazníka a prodej náhradních dílů.

Loni k nim však přibyla další aktivita: obnovená produkce nových pístových motorů. Připomeňme, že celý tento výrobní program byl mezi roky 1988 a 1992 delimitován z bývalého národního podniku Avia Letňany do tehdejších provozů Leteckých oprav Malešice. Od roku 1992 bylo vyrobeno téměř 300 nových motorů všech typů a modelů, z nichž dominantní část byla exportována do mnoha států: například Ruska, USA, Polska či Alžírka. V roce 2003 došlo v souvislosti se změnou strategie podniku k zastavení výroby nových motorů. Během loňského roku se však produkce obnovila

díky uzavření rámcového víceletého kontraktu s ruským leteckým výrobcem AeroVolga ze Samary. Ten se totiž rozhodl využít konkrétně pohonné jednotky M337C ve verzi AV01 ve svém dvoumotorovém letounu LA8. Jde o elegantní obojživelnou osmisedadlovku, která může být využita k dalším účelům jako například pro přepravu osob nebo nákladu a hlídkování. „Pro letošní rok máme v plánu dodávku celkem dvanácti motorů,“ upřesňuje Petr Prokop. „Kromě tohoto projektu řešíme aktuálně dodávku čtyřválcových motorů pro repliky válečných cvičných letadel Bücker Bü 131. A je pravděpodobné, že si výrobky odštěpného závodu Letecké pístové motory LOM PRAHA s.p. najdou brzy cestu i k dalším odběratelům.“